

Ny Bokin'i Daniela - Iraika amby enimpolo amby zato

Fampisehoana ny Andron'ny Famalian-keloka: Fandalinana ara-paminaniana ny fampitandreman'i Jeremia sy ny Taranaka Farany

Jeff Pippenger
2024-03-04

Nandinika ny Jeremia toko faha-dimampolo isika tao amin'ny lahatsoratra teo aloha, ary ao amin'io andalana io ny fitsarana an'i Babylona, izay manomboka amin'ilay lalàn'ny Alahady any Etazonia izay ho avy tsy ho ela ka mifarana amin'ny fahatezeran'Andriamanitra. Ny fitsarana fanatanterahana dia ny andron'ny famalian'ny Tompo, izay nasehon'ny fandravana an'i Jerosalema tamin'ny taona 70 taor. J.K. Ny fandravana an'i Jerosalema, izay notanterahin'i Roma tamin'ny taona 70 taor. J.K., dia efa naneho mialoha tamin'ny alalan'ny fandravana an'i Jerosalema izay nataon'i Nebokadneзара. Niara-nanome vavolombelona roa izy ireo momba ny Fitsarana Fanatanterahana ny vehivavy janga avy any Tyro, izay ilay vehivavy janga ao amin'ny Apokalypsy toko faha-fito ambin'ny folo koa.

Jeremia dia mampahafantatra antsika fa rehefa tanteraka amin'i Babylona ankehitriny ny famalian'ny Tompo, manomboka amin'ilay lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela, dia izao no voalaza: “Amin'izany andro izany sy amin'izany fotoana izany, hoy Jehovah, dia hotadiavina ny heloky ny Isiraely, nefa tsy hisy; ary ny fahotan'ny Joda, nefa tsy ho hita izy: fa havelako ny helok'izay notehiriziko.” Amin'izany andro izany, dia efa ho tanteraka sahady ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy iray alina.

“Inona no ataonareo, ry rahalahy, ao amin'ilay asa lehibe fanomanana? Izay miray amin'izao tontolo izao dia mandray ny lasitry ny izao tontolo izao ka miomana handray ny mariky ny bibidia. Fa izay tsy matoky ny tenany, izay manetry tena eo anatrehan'Andriamanitra ary manadio ny fanahiny amin'ny fankatoavana ny fahamarinana, ireo no mandray ny lasitra avy any an-danitra ka miomana handray ny tombo-kasen'Andriamanitra eo amin'ny handriny. Rehefa mivoaka ny didy ary voatomboka ny marika, dia hitoetra madio sy tsy misy pentina mandrakizay ny toetrany.” Testimonies, volume 5, 216.

Ny fitsarana fampiharana dia manomboka amin'ilay feo faharoa ao amin'ny Apokalypsy toko fahavalo ambin'ny folo, izay miantso ny lehilahy sy ny vehivavy handositra hiala ao Babylona, ary hoy Jeremia: “tonga ny androny, dia ny fotoan'ny famangiana azy. Ny feon'ireo mandositra sy afa-miala avy amin'ny tanin'i Babylona, mba hanambara ao Ziona ny famalian'i Jehovah Andriamanitsika, dia ny famalian'ny tempoliny. Angony hiaraka hamely an'i Babylona ny mpandefa zana-tsipika: ianareo rehetra izay manenjana ny tsipika, mitoby manodidina azy; aoka tsy hisy handositra avy ao aminy: valio azy araka ny asany; araka izay rehetra nataony no ataovy aminy.” Tanterahin'ny “mpandefa zana-tsipika” ny fitsarana azy. Ny filazana voalohany momba mpandefa zana-tsipika ao amin'ny Soratra Masina dia mikasika an'i Ismaela.

Ary ren'Andriamanitra ny feon'ilay zazalahy; ary ilay anjelin'Andriamanitra niantso an'i Hagara avy tany an-danitra ka nanao taminy hoe: Inona no mahazo anao, ry Hagara? Aza matahotra; fa efa ren'Andriamanitra ny feon'ilay zazalahy eo amin'izay itoerany. Mitsangàna, alao ilay zazalahy, ary tano mafy amin'ny tananao izy; fa hataoko firenena lehibe izy. Ary Andriamanitra nampahiratra ny masonry, ka nahita lavadrano nisy rano izy; dia nandeha izy ka nameno rano ny tavoara, ary nampisotro an'ilay zazalahy. Ary Andriamanitra nomba an'ilay zazalahy; dia nitombo izy, ka nonina tany an-efitra, ary tonga mpandefa zana-tsipika. Genesisy 21:17–20.

Ny “oran'ilay horohoron-tany lehibe” ao amin'ny Apokalypsy toko fahiraika ambin'ny folo dia manondro ny fiandohan'ny fitsarana fanatanterahana ny didy amin'ilay vehivavy janga avy any Roma, izay manomboka amin'ilay lalàna Alahady ho avy tsy ho ela any Etazonia. Ao anatin'io “ora” io dia “avy faingana ny loza fahatelo. Ary naneno ny anjely fahafito.” Ny loza fahatelo dia ny trompetra fahafito. Ireo mpandefa zana-tsipikan'ny finoana silamo no ampiasaina hampihatra ny fitsarany amin'ireo izay mampanjaka ny mariky ny fahefan'ny papa (fanompoam-pivavahana amin'ny Alahady), sy manenjika ireo izay manandratra ny mariky ny fahefan'Andriamanitra (fanompoam-pivavahana amin'ny Sabata).

Ao amin'ny toko fahiraika amby roapolon'ny Evanjelin'i Lioka, Jesosy, teo am-pamaliana ny fanontanian'ny mpianatra momba ny fandravana an'i Jerosalema sy ny tempoly, dia manolotra fitantarana ara-tantara izay maneho koa ny tantaran'ny andro farany. Izy dia manondro ny “andro famaliana”, izay toetra ara-paminaniana tena fototra amin'ny asany amin'ny maha-Mesia Azy, ka izany no nofaritany tamin'ny fanambarana fanokafana ny asany, raha namaky avy tamin'i Isaia mpaminany teo anatrehan'ny fiangonana tao Nazareta Izy. Ny fanambarana tao Nazareta, ary ny andalan-teny avy ao amin'i Isaia, dia tsy nisolo tena ny asany ihany, fa ny hafatry ny mpianany koa, ary indrindra indrindra ny asa sy ny fanompoan'ny hetsiky ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo.

Ny Fanahin'i Jehovah Tompo no ato amiko; satria Jehovah nanosotra ahy hitory teny soa mahafaly amin'ny mpandefitra; naniraka ahy Izy hampihoatra ny ratra amin'ny torotoro fo, hanambara fahafahana ho an'ny babo, sy fampahalalahana ho an'izay voafatotra; hanambara ny taona ankasitrahana'i Jehovah sy ny andro famalian'Andriamanitsika; hampionona izay rehetra misaona; hanome ho an'izay misaona ao Ziona, dia fehiloa tsara ho solon'ny lavenona, diloilon'ny fifaliana ho solon'ny fisaonana, fitafian'ny fiderana ho solon'ny fanahy reraka; mba hantsoina hoe hazo oakan'ny fahamarinana izy, dia fambolan'i Jehovah, mba hankalazana Azy. Ary hanorina ny tanàna rava hatry ny ela izy, hanangana indray ny faharavana fahiny, ary hanamboatra ny tanàna lao, dia ny toerana rava tamin'ny taranaka maro. Ary vahiny no hitsangana hiandry ny ondrinareo, ary ny zanaky ny hafa firenena no ho mpiasa amin'ny taninareo sy mpiasa amin'ny tanimboalobokareo. Fa ianareo kosa hatao hoe Mpisoron'i Jehovah; olona no hiantso anareo hoe Mpanompon'Andriamanitsika; ny haren'ny jentilisa no hohaninareo, ary ny voninahiny no hireharehanareo. Ho solon'ny fahafaham-barakanareo dia hahazo anjara roa heny ianareo; ary ho solon'ny henatra dia hifaly amin'ny anjarany izy; koa ao amin'ny taniny no handovany ny roa heny; fifaliana mandrakizay no ho azy. Fa Izaho Jehovah tia rariny, halako ny fandrohana sy ny fanatitra dorana; ary

hotarihiko amin'ny fahamarinana ny asany, ary hanao fanekena mandrakizay aminy Aho. Ary ny taranany ho fantatra eo amin'ny jentilisa, ary ny solofony eo amin'ny firenena; izay rehetra mahita azy dia hanaiky azy, fa izy no taranaka notahin'i Jehovah. Hifaly indrindra amin'i Jehovah aho, ny fanahiko hiravoravo amin'Andriamanitra; fa notafiany fitafian'ny famonjena aho, norakofany ny akanjom-pahamarinana, tahaka ny mpampakatra mihaingo amin'ny ravaka, ary tahaka ny ampakarina miravaka amin'ny firavany. Fa tahaka ny amelan'ny tany ny tsimoka hipoitra, ary tahaka ny amelan'ny saha hitsimoka izay voafafy ao aminy; dia tahaka izany no hampitsimohan'i Jehovah Tompo ny fahamarinana sy ny fiderana eo anatrehan'ny firenena rehetra. Isaia 61:1–11.

Ny iray hetsy sy efatra alina sy efa arivo izay voaisy tombo-kase ao amin'ny toko fahasivin'i Ezekiela dia ireo izay misaona noho ny fahotana ao amin'ny fiangonana sy ao amin'izao tontolo izao. “Ny taona ankasitrahan'i Jehovah sy ny andro famalian'Andriamanitsika” dia ny fotoana izay ampiononana ireo izay misaona ao Ziona ka tonga “hazo fahamarinana” mba “hanomezam-boninahitra an'i Jehovah.” Manome voninahitra an'i Jehovah izy ireo, fa “amin'izany andro izany sy amin'izany andro izany, hoy Jehovah, ny helok'i Isiraely hotadiavina, nefa tsy hisy.” Ireo izay misaona dia ireo izay efa voaisy tombo-kase, ary izy ireo no “hanorina ny rava fahiny,” izay “hanangana ny fandravana taloha,” ary izay “hanamboatra ny tanàna rava, dia ny fandravana navelan'ny taranaka maro.” “Hantsoina hoe Mpisoron'i Jehovah” izy ireo, ary ny olona hiantso azy hoe “Mpanompon'Andriamanitsika.”

Ny fahamarinan'ireo efatra arivo amby efatra alina sy iray hetsy dia “hitsimoka eo anatrehan'ny firenena rehetra,” rehefa asandratra ho faneva izy ireo amin'ny ora iavian'ilay horohorontany lehibe. Atao hiseho miandalana ny fahamarinan'izy ireo, fa “toy ny tany mampitsimoka ny tsimony, ary toy ny saha mampaniry izay voafafy ao aminy; dia toy izany no hampitsimohan'i Jehovah Tompo ny fahamarinana sy ny fiderana eo anatrehan'ny firenena rehetra.” Ny fanisiana tombo-kase ireo efatra arivo amby efatra alina sy iray hetsy dia nanomboka tamin'ny fahatongavan'ny ranonorana farany tamin'ny 1 Septambra 2001. Tamin'izany no nampitsimohana ny tsimony tamin'ny tany. Isaia no manambara ny fotoana itsimohan'ny tsimony.

Amin'ny fatra, raha vao mitsiry izy, dia hifandahatra aminy Hianao; ny rivotra mafy nohazoniny amin'ny andro isehoan'ny rivotra avy any atsinanana. Koa amin'izany no hanadiovana ny helok'i Jakoba; ary izao no voa rehetra amin'ny fanesorana ny fahotany: raha ataony tahaka ny vato sokay torotoro ny vato rehetra amin'ny alitara, dia tsy haharitra hitsangana intsony ny Aseraha sy ny sarin-javatra voasokitra. Isaia 27:8, 9.

Ao amin’“ny andron'ny rivotra avy any atsinanana,” izay “rivotra mafy” Azy ka “sakanany,” dia hanomboka ny “fipoiran'ny” tsiry rehefa “voafetra” ny ranonorana. Ny hoe “sakanany” dia midika hoe voageja. Rehefa gejan'ny anjely efatra ao amin'ny Apokalypsy toko faha-fito ny rivotra efatra, dia manomboka ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina. Amin'izany fotoana izany dia manomboka “mitsifotra” amim-pahantoniana ny ranonorana farany, satria ny teny hoe “fetra” ao amin'ilay andininy dia midika fahantoniana. Eo am-piandohan'ny vanim-potoanan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina dia voafetra ny ranonorana farany, ary eo amin'ny faran'ilay vanim-potoana dia tsy misy fetra.

“Ny firotsahan’ny Fanahin’Andriamanitra lehibe, izay manazava ny tany rehetra amin’ny voninahiny, dia tsy ho tonga mandra-pahazoantsika vahoaka voazava saina, izay mahalala amin’ny fanandramana ny dikan’ny hoe mpiara-miasa amin’Andriamanitra. Rehefa manana fanokanan-tena feno sy amin’ny fo rehetra ho amin’ny fanompoana an’i Kristy isika, dia hankasitraka izany zava-misy izany Andriamanitra amin’ny alalan’ny firotsahan’ny Fanahiny tsy misy fetra; nefa tsy hitranga izany raha ny ampahany lehibe indrindra amin’ny fiangonana no tsy mpiara-miasa amin’Andriamanitra. Tsy afaka handrotsaka ny Fanahiny Andriamanitra raha miharihary toy izany ny fitiavan-tena sy ny fanaranam-po; raha manjaka ny toe-panahy izay, raha atao amin’ny teny, dia haneho ilay valintenin’i Kaina hoe: ‘Moa mpiandry ny rahalahiko va aho?’ Raha ny fahamarinana ho an’izao andro izao, raha ny famantarana izay mihamaro hatraiza hatraiza ka manambara fa efa antomotra ny faran’ny zavatra rehetra, no tsy ampy hampifoha ny herin’ireo izay milaza ho mahalala ny fahamarinana nefa matory, dia haizina mifanaraka amin’ny fahazavana izay namirapiratra no hanarona ireo fanahy ireo. Tsy misy akory na dia aloky ny fialan-tsiny aza noho ny tsy firaharahan’izy ireo izay ho azony atolotra eo anatrehan’Andriamanitra amin’ilay andro lehibe fanaovana kaonty farany. Tsy hisy antony hatolotra manazava ny antony tsy niainany sy tsy nandehanany ary tsy niasany tao amin’ny fahazavan’ny fahamarinana masina ao amin’ny tenin’Andriamanitra, ka tamin’izany dia nanehoany tamin’ny fitondran-tenany sy ny fiaraha-miory ary ny zotom-pony tamin’izao tontolo voamaizin’ny ota izao fa ny hery sy ny zava-misy marina ao amin’ny filazantsara dia tsy azo toherina.” Review and Herald, July 21, 1896.

Ny fotoana fitsapana amin’ny ranonorana farany sy ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo dia manomboka amin’ny fandrefesana ny firotsahan’ny Fanahy Masina, fa ny vary sy ny tsimparifary dia efa tonga amin’ny fotoam-pijinjana. Ny ranonorana no mampahamasaka ireo sokajy roa tonta; ary amin’ny faran’ny fotoana fitsapana dia havahana ny vary sy ny tsimparifary, ary amin’izay ny vary dia “hahafantatra amin’ny fanandramana ny hevitra ny hoe mpiara-miasa amin’Andriamanitra” Avy eo dia “hanana fanoloran-tena feno, manontolo, amin’ny fo iray manontolo ho amin’ny fanompoana an’i Kristy, ary Andriamanitra dia hankasitraka izany zava-misy izany amin’ny alalan’ny firotsahan’ny Fanahiny tsy misy fetra.”

Ny “andron’ny rivotra mahery avy any atsinanana” dia tonga tamin’ny 11 Septambra 2001, ary nanomboka teo ny adihevitra’i Habakoka momba ny hafatra sandoka milaza fiadanana sy filaminana ao anatin’ny hafatry ny orana farany, mifanohitra amin’ny hafatra izay manondro ny andron’ny famalian’Andriamanitra. Tamin’izay fotoana izay dia nanomboka nitsimoka sy namoa ireo zavamaniry, na ny vary na ny ahi-dratsy, ka namokatra ny voany izay hasehony amin’ny fitsarana ateraky ny lalàn’ny Alahady izay ho avy tsy ho ela.

“Indray, ireo fanoharana ireo dia mampianatra fa tsy hisy fotoam-pahasoavana intsony aorian’ny fitsarana. Rehefa vita ny asan’ny filazantsara, dia manaraka avy hatrany ny fisarahana eo amin’ny tsara sy ny ratsy, ary ny anjaran’ny antoko tsirairay dia raikitra mandrakizay.” Christ’s Object Lessons, 123.

Ny kilasy iray miankohoka amin’ny masoandro ao amin’ny Ezekiela toko faha-valo, ary ny iray kosa mandray ny tombo-kasen’Andriamanitra ao amin’ny Ezekiela toko faha-sivy. Ao amin’ny Lioka toko faha-iray amby roapolo, Kristy dia manondro ireo iray alina sy efatra arivo amby efatra

alina sy iray hetsy, ary mametraka famantarana izay manamarika ny taranaka farany amin'ny tantaran'ny tany. Izy no nanondro ny famantarana izay tsy maintsy fantatry ny Kristiana mba handosirana ny fandravana an'i Jerosalema.

Ary raha mahita an'i Jerosalema voahodidin'ny miaramila ianareo, dia fantaro fa efa akaiky ny fandravana azy. Ary amin'izany, izay any Jodia aoka handositra ho any an-tendrombohitra; ary izay ao afovoany kosa aoka hiala; ary izay any an-tsaha aza aoka tsy hiditra ao. Fa izany no andro famaliana, mba hahatanteraka izay zavatra rehetra voasoratra. Lioka 21:20–22.

I Jesosy dia nanondro, “andalana manaraka andalana,” ireo toetra faminaniana maro kokoa momba ilay famantarana, satria ny teniny dia voarakitra tsy ao amin'i Lioka ihany, fa ao amin'i Matio sy Marka koa.

Ary ity Filazantsaran'ny fanjakana ity dia hotorina amin'izao tontolo rehetra izao ho vavolombelona amin'ny firenena rehetra; ary amin'izay vao ho avy ny farany. Koa raha hitanareo ny fahavetavetana mahatonga fandravana, izay nampilazain'i Daniela mpaminany, mitsangana eo amin'ny fitoerana masina, (aoka hahalala izay mamaky:) dia aoka izay any Jodia handositra ho any an-tendrombohitra. Matio 24:14–16.

Ary tsy maintsy torina amin'ny firenena rehetra aloha ny filazantsara. Fa raha entiny ianareo ka atolony, dia aza manahy rahateo izay holazainareo, ary aza misaina mialoha; fa izay homena anareo amin'izany ora izany no lazainareo; satria tsy ianareo no miteny, fa ny Fanahy Masina. Ary ny rahalahy hanolotra ny rahalahiny ho faty, ary ny ray ny zanany; ary ny zanaka hitsangana hanohitra ny ray aman-dreniny ka hampamono azy. Ary ho halan'ny olona rehetra ianareo noho ny anarako; fa izay maharitra hatramin'ny farany no hovanjena. Fa raha hitanareo ny fahavetavetana mahatonga fandravana, izay nolazain'i Daniela mpaminany, mitsangana eo amin'izay tsy tokony hisy azy, (aoka hahafantatra izay mamaky,) dia aoka izay any Jodia handositra ho any an-tendrombohitra. Marka 13:10–14.

Alohan'ny hanatanterahana ny loza fito farany, izay fahatanterahana farany sy lavorary amin'ny “andro famaliana,” amin'ny sokajin'olona roa, dia tsy maintsy torina sy avoaka amin'ny firenena rehetra ny filazantsaran'ny fanjakana. Omena ny firenena ny hafatry ny filazantsara amin'ilay lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela any Etazonia, rehefa asandratra ho faneva ny iray hetsy sy efatra arivo sy efatra alina. Ny “andro famaliana” dia maneho ny vanim-potoanan'ny Fitsarana Mpanatanteraka amin'ilay vehivavy janga any Babylona, izay manomboka amin'ny lalàn'ny Alahady any Etazonia ary mifarana rehefa mitsangana Mikaela ka mifarana ny androm-pahasoavan'ny olombelona, ary aidina amin'ny loza fito farany ny fahatezeran'Andriamanitra.

Ny fe-potoana dia ilay “ora” izay asehon'i Marka, ary ilay “ora” nisian'ilay “horohoron-tany lehibe,” ary ilay “ora” izay ifanarahan'ny mpanjaka folo hanome ny fanjakany fahafito ho an'ny papasie. Rehefa efa nandray ny filazantsara izay avoaka ho amin'ny firenena rehetra ny fanahy farany, dia mikatona ny fotoam-pahasoavana, ary arotsaka tsy amim-pamindram-po ny fahatezeran'Andriamanitra. Izany fe-potoana izany dia manomboka amin'ny fitoriana ny filazantsara amin'ny firenena rehetra rehefa atsangana ny faneva, ary mifarana rehefa mamaly ny

hafatry ny filazantsara izay torina sy ambara ary avoakan'ny faneva ny olona farany. Izany fe-potoana izany no “andro famaliana.”

Ao amin'ny Lioka, toko fahiraika amby roa-polo, Jesosy dia manondro mazava io tantara io, satria Izy no mamaritra ny taranaka farany izay tsy ho faty alohan'ny fihaviany fanindroany. Mamaritra famantarana iray Izy, izay aseho ho ilay fahavetavetana mahatonga fandravana nolazain'i Daniela mpaminany. Io famantarana io dia rehefa ilay fahavetavetana mahatonga fandravana mijoro eo amin'ny “toerana masina,” ary rehefa izy “mijoro eo amin'izay tsy tokony hijoroany,” izay fotoana koa i Jerosalema “hodidinin'ny miaramila.”

Rehefa nohodidinin'i Cestius tafika i Jerosalema tamin'ny taona 66, dia nandositra ny tanàna ny Kristiana tao Jerosalema, ary ambaran'i Sister White fa tsy nisy na dia Kristiana iray aza maty nandritra ilay fandravana izay niafara tamin'ny taona 70. Nanomboka fahirano i Cestius, ary avy eo niala noho ny antony toa tsy fantatra, ka nandositra ny Kristiana tao an-tanàna, araka ny fampitandremana mifandray amin'ilay famantarana. Tamin'ny taona 70 dia notanterahin'i Titus ny fandravana tamin'ny fametrahana fahirano indray. Ny fahiranon'i Cestius no fiandohan'ilay antsoina hoe Ady Jiosy-Romana Voalohany, ary ny fahirano sy ny fandravana notanterahin'i Titus no famaranana ny Ady Jiosy-Romana Voalohany.

Ny tantara manontolo dia naharitra telo taona sy tapany, nanomboka sy nifarana tamin'ny fahirano, ary ny fiandohan'ny dia nahitana famantarana ho an'ny olon'Andriamanitra. Izany tantara izany dia nofaritan'i Kristy ho andron'ny famalian'Andriamanitra, izay singa manokana tsy maintsy nofaritany tao amin'ny asany. Ireo andro ireo dia maneho ny fitsarana fanatanterahana amin'ilay vehivavy janga avy any Roma izay manomboka amin'ilay lalàn'ny Alahady ho avy tsy ho ela, ary mifarana rehefa mikatona ny fotoam-pahasoavan'ny olombelona. Eo am-piandohan'ny fitsarana fanatanterahana an'ilay vehivavy janga avy any Babylona, dia asandratra ho faneva ny iray hetsy sy efatra amby efatra alina, izay famantarana. Rehefa mahita ilay famantarana ny ondry hafa an'Andriamanitra, dia tsy maintsy mandositra hiala ao Babylona izy ireo, izay ny fandranganana azy dia naneho mialoha tamin'ny fandranganana an'i Jerosalema.

Hodinihintsika hatrany ao amin'ny lahatsoratra manaraka ny toko faharoapolo amby iray ao amin'ny Lioka.